

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ УКРАЇНИ

(повне найменування вищого навчального закладу)

Кафедра охорони праці та техногенно-екологічної безпеки

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор
з навчальної та методичної роботи

професор О.О. Назаров

« ____ » серпня 2017 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Система управління охороною праці в галузі»

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Спеціальність 263 «Цивільна безпека»

(шифр і назва спеціальності)

Спеціалізація «Охорона праці»

(назва спеціалізації)

Факультет техногенно-екологічної безпеки

(назва факультету)

Харків - 2017 рік

Робоча програма нормативної навчальної дисципліни циклу загальної підготовки «Система управління охороною праці в галузі» для студентів і курсантів спеціальності 263 «Цивільна безпека» спеціалізації «Охорона праці». – 2017. – 20 с.

Розробник:

Професор кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки, доктор наук з державного управління, професор Древаль Ю. Д.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки
Протокол № 1 від « 28 » серпня 2017 року

Завідувач кафедри охорони праці та техногенно-екологічної безпеки
к.т.н., доцент
Артем'єв С.Р.

« » серпня 2017 року

Схвалено вченою радою факультету техногенно-екологічної безпеки
Протокол № від « » серпня 2017 року

Голова вченої ради факультету техногенно-екологічної безпеки
к.т.н., доцент
Метельов О.В.

« » серпня 2017 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 7	Галузь знань <u>«Цивільна безпека»</u> (шифр і назва)	Нормативна	
Модулів – 3	Спеціальність 263 «Цивільна безпека»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 15		2017-й, 2018-й	
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)	Спеціалізація <u>«Охорона праці»</u>	Семестр	
Загальна кількість годин – 120		2-й	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 4 самостійної роботи студента – 12	Освітній ступінь: «магістр»	Лекції	
		30 год.	
		Практичні, семінарські	
		40 год.	
		Лабораторні	
		0 год.	
		Самостійна робота	
		140 год.	
Індивідуальні завдання: 0 год.			
Вид контролю: 2 семестр – екзамен, 3 семестр – диф. залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить;

для денної форми навчання – 70/140;

для заочної форми навчання – 20/190.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Система управління охороною праці в галузі» є формування у майбутніх фахівців з базовою вищою освітою чіткого розуміння системних характеристик управління охороною праці, отримання та закріплення знань щодо зарубіжного досвіду організації охорони праці, організації та функціонування системи управління охороною праці та служби охорони праці, заходів з попередження виробничого травматизму та професійних захворювань, побудови та функціонування СУОП та СОП на рівні окремих об'єктів

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Державне управління охороною праці та техногенною безпекою» є оволодіння системою знань та формування умінь щодо використання нормативно-правових засад організації та функціонування СУОП, управління ризиками, менеджменту у сфері охорони праці, використання відповідного зарубіжного досвіду, багаторівневого підходу до побудови СУОП, профілактики та попередження виробничого травматизму, економічних методів управління охороною праці та комплексного характером функціонування СУОП.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми курсанти і студенти повинні:

знати:

- нормативно-правові засади організації та функціонування СУОП;
- підходи до управління соціальними ризиками як фактору управління охороною праці;
- сутність та особливості менеджменту у сфері охорони праці;
- особливості зарубіжного досвіду у питанні побудови СУОП;
- проблематику багаторівневого підходу до управління охороною праці;
- характер профілактичних заходів у сфері охорони праці;
- підходи до використання економічних методів у сфері охорони праці;
- змістовні характеристики контролю та аудиту систем управління охороною праці;
- сутність та особливості функціонування СУОП на рівні окремих об'єктів.

вміти:

- використовувати отримані знання у практичній діяльності у питання побудови СУОП та СУОП на об'єкті;
- опанувати особливостями ризик-орієнтованого підходу до діяльності у сфері охорони праці;
- надавати змістовну характеристику діяльності посадових осіб у сфері охорони праці;
- систематизувати основні прояви виробничого травматизму та професійних захворювань;
- розробляти комплекс заходів для попередження виробничого травматизму;
- використовувати інформаційний ресурс для належного забезпечення стану охорони праці.

мати навички:

- застосування отриманих знань на практиці;
- роботи з нормативно-правовими актами та документацією підприємства;
- здійснення комплексу робіт щодо вдосконалення СУОП на основі прогнозування професійних ризиків, попередження виробничого травматизму та професійних захворювань.

Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

загальні (ключові) компетентності:

- готовність застосовувати сучасні методи дослідження і прогнозування ризиків, загроз і небезпек на робочих місцях та виробничих об'єктах;
- розуміти особливості підходів попередження можливих загроз життю і здоров'ю працюючих;
- формулювати завдання управління безпекою праці для їхнього рішення за допомогою інформаційних технологій.

професійні компетентності:

- здатність використовувати знання і практичні навички в галузі охорони праці та застосування нормативно-правових актів.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 210 годин / 7 кредитів ECTS.

3. Програма навчальної дисципліни

МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ФУНКЦІОНУВАННЯ СУОП Змістовний модуль 1. Нормативно-правові засади організації СУОП.

Поняття нормативно-правового акту. Юридична сила нормативно-правових актів у сфері охорони праці. Термінологія в СУОП. Базові терміни. Класифікація нормативно-правових актів у сфері охорони праці. Показчик та реєстр НПАОП.

Змістовний модуль 2. Управління соціальними ризиками як фактор організації СУОП.

Ризик як об'єкт міждисциплінарних досліджень. Поняття ризику і соціального ризику. Ризик і загроза. Ризик і небезпека. Ризик і невизначеність. Проблематика управління ризиками. Класифікація соціальних ризиків. Соціальні ризики і соціальна безпека праці.

Змістовний модуль 3. Менеджмент в СУОП.

Поняття менеджменту. Співвідношення організації та управління. Новий публічний менеджмент. Сутність та структура менеджменту в сфері охорони праці. Інституціональні та неінституціональні чинники менеджменту у сфері охорони праці. Проблематика мобінгу, трудоголізму та управління стресовими ситуаціями.

Змістовний модуль 4. Зарубіжний досвід організації СУОП.

Інтегровані системи управління. Підсистеми управління якістю (ISO 9001) та екологічного управління (ISO 14001). Система управління гігієною та безпекою праці (ДСТУ OHSAS 18001:2010). Зарубіжні методи та методики оцінювання ризику. Досвід організації СУОП в окремих зарубіжних країнах.

Змістовний модуль 5. Рекомендації МОП щодо побудови та впровадження СУОП.

Керівництво з СУОП (МОП:СУОП 2001). Регулювання питань безпеки і гігієни праці в документах МОП. Регулювання повноважень інспекцій праці в конвенціях МОП. Рекомендації МОП щодо організації СОП.

МОДУЛЬ 2. УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ПРОМИСЛОВОЮ БЕЗПЕКОЮ В УКРАЇНІ

Змістовний модуль 6. Багаторівневий підхід до організації СУОП.

Сутність та особливості взаємодії органів державної влади у питаннях охорони праці та промислової безпеки. Державний рівень управління охороною праці. Типове положення про СУОП. Галузевий та регіональний рівень управління охороною праці. Принципи та підходи побудови СУОП на рівні окремих об'єктів.

Змістовний модуль 7. Профілактичні заходи у сфері охорони праці.

Основні підходи до формування та реалізації профілактичних заходів у сфері охорони праці. Використання передового досвіду налагодження профілактичних заходів у сфері охорони праці. Особливості розроблення профілактичних заходів на різних рівнях соціально-трудових відносин. Перелік та структура профілактичних заходів. Проблематика алгоритму розроблення профілактичних заходів. Проблема впровадження концепції «нульового травматизму».

Змістовний модуль 8.

Попередження виробничого травматизму та професійних захворювань

Причини настання нещасних випадків на виробництві. Нормативно-правові засади попередження виробничого травматизму. Поняття шкідливих виробничих факторів. Класифікатор розподілу травм за ступенем тяжкості. Особливості травматизму та професійних захворювань у різних сферах соціально-трудових відносин. Проблема групування видів та проявів виробничого травматизму та професійних захворювань. Компетенція профспілок та Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України

Змістовний модуль 9. Економічні методи управління охороною праці.

Сутність економічних методів. Нормативно-правове регулювання витрат на охорону праці. Співвідношення заходів з безпеки та продуктивності праці. Поєднання матеріальних і нематеріальних стимулів до безпеки праці на робочому місці. Вартість психології безпеки на роботі.

Змістовний модуль 10. Контроль і аудит в СУОП.

Нормативно-правові засади проведення контролю та аудиту на виробництві. Базові визначення і поняття у сфері контрольно-наглядової діяльності. Структурування (класифікація) контролю у сфері охорони праці. Сутність і співвідношення контролю і аудиту у сфері охорони праці.

МОДУЛЬ 3. КОМПЛЕКСНИЙ ХАРАКТЕР ФУНКЦІОНУВАННЯ СУОП НА ОБ'ЄКТІ

Змістовний модуль 11. Локальне нормативно-правове регулювання охорони праці.

Поняття та зміст локального нормативно-правового регулювання. Поняття локального нормативного акта. Види локальних нормативно-правових актів з охорони праці. Інструкції з охорони праці. Нормативно-правові засади укладення колективного договору. Розділ «охорона праці» в колективному договорі.

Змістовний модуль 12. Обов'язки посадових осіб у сфері управління охороною праці.

Поняття посадової особи. Участь роботодавця у заходах з охорони праці. Права та обов'язки інженера з охорони праці. Організація СОП на підприємстві. Відповідальність посадових осіб за порушенням вимог з охорони праці.

Змістовний модуль 13. Документація в СУОП.

Документування і документознавство. Класифікація документів з охорони праці. Підходи до класифікації (систематизації) документів з охорони праці. Методика з формування документації СУОП та її заповнення. Проблематика використання інформаційного ресурсу у сфері охорони праці на рівні окремого об'єкта.

Змістовний модуль 14. Дотримання безпеки під час експлуатації виробничого та технічного устаткування.

Поняття безпеки. Безпека при експлуатації посудин, що працюють під тиском. Безпека при експлуатації котельних і компресорних установок. Безпека при експлуатації трубопроводів. Поняття пожежовибухонебезпеки.

Змістовний модуль 15. Комплексний характер побудови та функціонування СУОП на підприємстві.

Систематизація організаційно-правових та технічних характеристики СУОП. Структурування СУОП. Аналіз функціонування СУОП на конкретному об'єкті.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	усього	у тому числі			
лек.		пз	сем.	с.р.	
1	2	3	4	5	6
МОДУЛЬ 1. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЇ СУОП					
Змістовий модуль 1. Нормативно-правові засади організації та функціонування СУОП					
Тема 1. Нормативно-правові засади організації та функціонування СУОП	14	2		2	10
Разом за змістовим модулем 1	14	2		2	10
Змістовий модуль 2. Управління соціальними ризиками як фактор функціонування СУОП					
Тема 2. Управління соціальними ризиками як фактор функціонування СУОП	14	2		2	10
Разом за змістовним модулем 2	14	2		2	10
Змістовий модуль 3. Менеджмент в СУОП					
Тема 3. Менеджмент в СУОП	16	2		4	10
Разом за змістовним модулем 3	16	2		4	10
Змістовий модуль 4. Зарубіжний досвід організації та функціонування СУОП					
Тема 4. Зарубіжний досвід організації та функціонування СУОП	14	2		2	10
Разом за змістовним модулем 4	14	2		2	10
Змістовий модуль 5. Рекомендації МОП щодо побудови та впровадження СУОП					
Тема 5. Рекомендації МОП щодо побудови та впровадження СУОП	18	2		6	10
Разом за змістовним модулем 5	18	2		6	10
Усього годин	76	10		16	50
МОДУЛЬ 2. УПРАВЛІННЯ СИСТЕМОЮ ОХОРОНИ ПРАЦІ ТА ПРОМИСЛОВОЮ БЕЗПЕКОЮ В УКРАЇНІ					
Змістовий модуль 6. Багаторівневий підхід до організації СУОП					
Тема 6. Багаторівневий підхід до організації СУОП	14	2		2	10
Разом за змістовним модулем 6	14	2		2	10
Змістовий модуль 7. Профілактичні заходи у сфері охорони праці					
Тема 7. Профілактичні заходи у сфері охорони праці	14	2		2	10
Разом за змістовним модулем 7	14	2		2	10
Змістовий модуль 8. Попередження виробничого травматизму та професійних захворювань					
Тема 8. Попередження виробничого травматизму та професійних захворювань	16	2		4	10
Разом за змістовним модулем 8	16	2		4	10
Змістовий модуль 9. Економічні методи управління охороною праці					
Тема 9. Економічні методи управління охороною праці	14	2		2	10
Разом за змістовним модулем 9	14	2		2	10
Змістовий модуль 10. Контроль і аудит в СУОП					
Тема 10. Контроль і аудит в СУОП	16	2		4	10
Разом за змістовним модулем 11	16	2		4	10
Усього годин	74	10		14	50

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	усього	у тому числі			
		лек.	пз	сем.	с.р.
1	2	3	4	5	6
МОДУЛЬ 3. КОМПЛЕКСНИЙ ХАРАКТЕР ФУНКЦІОНУВАННЯ СУОП НА ПІДПРИЄМСТВІ					
Змістовий модуль 11. Локальне нормативно-правове регулювання охорони праці					
Тема 11. Локальне нормативно-правове регулювання охорони праці	10	2			8
Разом за змістовим модулем 11	10	2			8
Змістовий модуль 12. Обов'язки посадових осіб у сфері охорони праці					
Тема 12. Обов'язки посадових осіб у сфері охорони праці	12	2		2	8
Разом за змістовним модулем 12	12	2		2	8
Змістовий модуль 13. Документація в СУОП					
Тема 13. Документація в СУОП	12	2		2	8
Разом за змістовним модулем 13	12	2		2	8
Змістовний модуль 14. Дотримання безпеки під час експлуатації виробничого та технічного устаткування					
Тема 14. Дотримання безпеки під час експлуатації виробничого та технічного устаткування	16	2		6	8
Разом за змістовним модулем 14	16	2		6	8
Змістовний модуль 15. Комплексний характер побудови та функціонування СУОП на підприємстві					
Тема 15. Комплексний характер побудови та функціонування СУОП на підприємстві	10	2			8
Разом за змістовним модулем 15	10	2			8
Усього годин	60	10		10	40
Усього годин на дисципліну	210	30		40	150

5. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Нормативно-правові засади організації та функціонування СУОП	2
2.	Управління соціальними ризиками як фактор функціонування СУОП	2
3.	Менеджмент в СУОП	4
4.	Зарубіжний досвід організації та функціонування СУОП	2
5.	Рекомендації МОП щодо побудови та впровадження СУОП	6
6.	Багаторівневий підхід до організації СУОП	2
7.	Профілактичні заходи у сфері охорони праці	2
8.	Попередження виробничого травматизму та професійних захворювань	4
9.	Економічні методи управління охороною праці	2
10.	Контроль та аудит систем управління охороною праці на виробництві	4
11.	Обов'язки посадових осіб у сфері охорони праці	2
12.	Документація в СУОП	2
13.	Дотримання безпеки під час експлуатації виробничого та технічного устаткування	6
	Разом	40

6. Теми практичних занять (не передбачено навчальним планом)

7. Теми лабораторних занять (не передбачено навчальним планом)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Класифікація нормативно-правових актів з охорони праці	10
2	Проблематика управління соціальними ризиками: працеохоронний аспект	10
3	Інституціональні та неінституціональні чинники менеджменту у сфері охорони праці	10
4	Досвід організації СУОП в окремих зарубіжних країнах	10
5	Регулювання повноважень інспекцій праці в конвенціях МОП	10
6	Взаємодія ОДВ та ОМС у питаннях безпеки і гігієни праці	10
7	Алгоритм розроблення профілактичних заходів у сфері охорони праці	10
8	Структуризація причин виробничого травматизму	10
9	Вартість заходів з охорони праці	10
10	Класифікація контролю у сфері охорони праці	10
11	Інструкції з охорони праці	8
12	Організація СОП на підприємстві	8
13	Підходи до систематизації документів з охорони праці	8
14	Поняття безпеки: міждисциплінарний аспект	8
15	Аналіз функціонування СУОП на конкретному об'єкті	8
	Усього	140

9. Індивідуальні завдання (не передбачено навчальним планом)

10. Методи навчання

Вивчення дисципліни «Система управління охороною праці в галузі» передбачає проведення лекційних, семінарських занять та самостійну роботу студентів.

Під час викладання навчальної дисципліни використовуються **наступні методи забезпечення професійно-орієнтованої спрямованості навчання студентів та курсантів:**

– **пояснення** (під час викладання навчального матеріалу керівником заняття здійснюється глибоке пояснення відповідного навчального матеріалу з наголосом на його подальше практичне застосування під час виконання службових обов'язків);

– **обговорення** (є складовою частиною будь-якого виду навчального заняття, особлива увага звертається на практичні питання, пов'язані з вивченням нормативних положень з питань охорони праці та цивільного захисту, та на питання проведення практичних розрахунків);

– **повторення (тренування)** – спрямований на якісний кінцевий результат виконання відповідного завдання під час проведення практичних (семінарських) занять;

– **показу** (застосовується під час проведення усіх видів навчальних занять на прикладах аналізу нормативно-правових актів та їхнього практичного застосування у сфері охорони праці та цивільного захисту);

– **творчого підходу** (викликає у слухачів почуття зацікавленості та необхідності в якісному відпрацюванні сформульованого керівником заняття відповідного завдання на заняття, розуміння ними, що саме якісне вирішення вказаного завдання допоможе кожному з них в подальшому натхненно вирішувати подібні завдання під час службової діяльності);

– **контролю** (спрямований на те, що кожний курсант (студент) повинен в кінцевому результаті з високим ступенем якості виконати кожний елемент завдання, яке йому ставилося).

11. Методи контролю

Під час викладання навчальної дисципліни «Система управління охороною праці в галузі» використовуються наступні методи контролю процесу навчання:

Вхідний контроль – застосовується на початку вивчення навчальної дисципліни з метою визначення рівня підготовки тих, хто навчається.

Поточний контроль засвоєння вивченого матеріалу здійснюється на кожному семінарському занятті шляхом проведення усного і письмового опитування. Він призначений для перевірки якості засвоєння навчального матеріалу, стимулювання навчальної роботи студентів та вдосконалення методики проведення занять.

Поточний контроль може проводитися наступними способами: усне опитування (застосовується під час проведення усіх видів навчальних занять з метою визначення рівня засвоєння слухачами навчального матеріалу попереднього заняття); письмовий експрес-контроль (летючка; проводиться з метою перевірки рівня знань слухачів за попереднє (декілька попередніх) занять, або після завершення вивчення слухачами матеріалу змістового модуля); тестовий контроль (проводиться, як правило, після завершення вивчення слухачами матеріалу блоку змістових модулів); комбінована форма контролю (поєднання під час проведення навчальних занять усного опитування та експрес-контролю, або експрес-контролю з тестовим контролем з метою максимального охоплення кількості залучених до контролю слухачів і більш якісної перевірки рівня засвоєння ними знань).

Модульний контроль є компонентом поточного контролю і здійснюється у формі виконання слухачем модульного контрольного завдання (контрольної роботи, тесту тощо) та є обов'язковим для слухача. Упродовж навчального семестру під час вивчення навчальної дисципліни «Державне управління охороною праці та техногенною безпекою» проводяться два модульні контролі.

Підсумкова модульна оцінка визначається як сума поточної та контрольної оцінок (балів) з даного модуля. Оцінювання кожного контрольного модуля необхідно проводити таким чином, щоб звітність за результатами засвоєння модуля була проведена за обов'язкові види робіт та допоміжні завдання (у цьому разі повинна враховуватись активність та поточна успішність слухача на семінарах тощо).

Підсумкова семестрова оцінка визначається за результатами підсумкових модульних оцінок, отриманих у результаті засвоєння всіх модулів.

Підсумковою формою контролю з навчальної дисципліни є екзамен та диференційований залік.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Модуль 1		Модуль 2		Екзамен, диф. залік	Сума
Змістов. модуль 1-3	Змістов. модуль 4-6	Змістов. модуль 7-11	Змістов. модуль 12-15		
Т. 1-3	Т. 4-6	Т. 7-10	Т. 11-15	25	100
Відпрац. рефератів (повідомл) 10	Відпрац. рефератів (повідом) 10	Відпрац. рефератів (повідомл) 10	Відпрац. рефератів (повідомл) 5		
Відпрац. тестового завдання 5	Відпрац. тестового завдання 5	Відпрац. тестового завдання 5	Відпрац. тестового завдання 5		
Відпрац. матеріалу сам. занять 5	Відпрац. матеріалу сам. занять 5	Відпрац. матеріалу сам. занять 5	Відпрац. матеріалу сам. занять 5		
Сума – 20	Сума – 20	Сума – 20	Сума – 15		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами з навчальної дисципліни

Сума балів за 100- бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен, диф. залік	залік
90-100 (та вище з урахуванням необов'язкових завдань)	A	відмінно	зараховано
80-89	B	добре	
65-79	C		
55-64	D	задовільно	
50-54	E		
35-49	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

13. Методичне забезпечення

13.1. Контрольні питання для проведення підсумкового контролю (модульний контроль, екзамен, диф. залік).

Модуль 1.

1. Групування нормативно-правових актів у сфері охорони.
2. Юридична сила нормативно-правових актів у сфері охорони праці.
3. Термінологія в СУОП. Базові терміни.
4. Термінологія в СУОП. Особливості застосування термінів СЕООП та СУОПР.
5. Застосування нормативно-правових актів у процесів організації СУОП.
6. Показчик та реєстр НПАОП.
7. Основні тенденції у розробленні НПАОП.
8. Ризик як об'єкт міждисциплінарних досліджень.
9. Класифікація соціальних ризиків.
10. Соціальний ризик у сфері охорони праці.
11. Проблематика управління ризиками у сфері охорони праці.
12. Соціальні ризики і соціальна безпека праці.
13. Поняття менеджменту і організація СУОП.
14. Співвідношення організації та управління у процесі побудови та функціонування СУОП..
15. Сутність та структура менеджменту в сфері охорони праці.
16. Інституціональні та неінституціональні чинники менеджменту у сфері охорони праці.
17. Проблематика мобінгу, трудоголізму та управління стресовими ситуаціями.
18. Інтегровані системи управління (зарубіжний досвід).
19. Підсистеми управління якістю (ISO 9001) та екологічного управління (ISO 14001). Система управління гігієною та безпекою праці (ДСТУ OHSAS 18001:2010).
20. Зарубіжні методи та методики оцінювання ризику.
21. Досвід організації СУОП в окремих зарубіжних країнах.
22. Керівництво з СУОП (МОП:СУОП 2001): загальна характеристика.
23. Керівництво з СУОП (МОП:СУОП 2001): сутність та структура.
24. Регулювання питань безпеки і гігієни праці в документах МОП.
25. Регулювання повноважень інспекцій праці в конвенціях МОП.
26. Рекомендації МОП щодо організації СОП.

Модуль 2.

1. Багаторівневий підхід до організації СУОП.
2. Сутність та особливості взаємодії органів державної влади у питаннях охорони праці та промислової безпеки.
3. Державний рівень управління охороною праці.
4. Типове положення про СУОП: загальна характеристика.
5. Типове положення про СУОП: сутність та структура.
6. Галузевий та регіональний рівень управління охороною праці.
7. Принципи та підходи побудови СУОП на рівні окремих об'єктів.
8. Сутність профілактики у сфері охорони праці.
9. Основні підходи до формування та реалізації профілактичних заходів у сфері охорони праці.
10. Використання передового досвіду налагодження профілактичних заходів у сфері охорони праці.
11. Особливості розроблення профілактичних заходів на різних рівнях соціально-трудових відносин.
12. Перелік та структура профілактичних заходів.
13. Проблематика алгоритму розроблення профілактичних заходів.

14. Проблема впровадження концепції «нульового травматизму».
15. Причини настання нещасних випадків на виробництві.
16. Нормативно-правові засади попередження виробничого травматизму.
17. Поняття шкідливих виробничих факторів.
18. Класифікатор розподілу травм за ступенем тяжкості.
19. Особливості травматизму та професійних захворювань у різних сферах соціально-трудових відносин.
20. Проблема групування видів та проявів виробничого травматизму та професійних захворювань.
21. Компетенція профспілок та Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України
22. Сутність економічних методів управління охороною праці.
23. Нормативно-правове регулювання витрат на охорону праці.
24. Співвідношення заходів з безпеки та продуктивності праці.
25. Поєднання матеріальних і нематеріальних стимулів до безпеки праці на робочому місці. Вартість психології безпеки на роботі.
26. Нормативно-правові засади проведення контролю та аудиту на виробництві.
27. Зарубіжний досвід проведення контролю та аудиту у сфері охорони праці.
28. Базові визначення і поняття у сфері контрольної-наглядової діяльності.
29. Структурування (класифікація) контролю у сфері охорони праці.
30. Сутність і співвідношення контролю і аудиту у сфері охорони праці.
31. Сутність аудиту в СУОП.

Модуль 3.

1. Поняття та зміст локального нормативно-правового регулювання у сфері охорони праці.
2. Види локальних нормативно-правових актів з охорони праці.
3. Інструкції з охорони праці: загальна характеристика.
4. Інструкції з охорони праці: сутність та структура.
5. Нормативно-правові засади укладення колективного договору.
6. Розділ «охорона праці» в колективному договорі.
7. Обов'язки посадових осіб у сфері управління охороною праці.
8. Участь роботодавця у заходах з охорони праці.
9. Права та обов'язки інженера з охорони праці.
10. Взаємодія посадових осіб у сфері охорони праці.
11. Організація СОП на підприємстві.
12. Відповідальність посадових осіб за порушенням вимог з охорони праці.
13. Документація в СУОП.
14. Класифікація документів з охорони праці.
15. Підходи до класифікації (систематизації) документів з охорони праці.
16. Методика з формування документації СУОП та її заповнення.
17. Проблематика використання інформаційного ресурсу у сфері охорони праці на рівні окремого об'єкта.
18. Дотримання безпеки під час експлуатації виробничого та технічного устаткування.
19. Поняття безпеки: працезохоронний аспект.
20. Безпека при експлуатації посудин, що працюють під тиском.
21. Безпека при експлуатації котельних і компресорних установок.
22. Безпека при експлуатації трубопроводів.
23. Поняття пожежовибухонебезпеки.
24. Комплексний характер побудови та функціонування СУОП на підприємстві.
25. Систематизація організаційно-правових та технічних характеристики СУОП.
26. Структурування СУОП.
27. Аналіз функціонування СУОП на конкретному об'єкті.
28. Побудова структурно-логічної схеми «Організація СУОП на об'єкті»
29. Побудова структурно-логічної схеми «Функціонування СУОП» на об'єкті».

Екзамен:

Юридична сила нормативно-правових актів у сфері охорони праці.

Термінологія в СУОП. Базові терміни.

Термінологія в СУОП. Особливості застосування термінів СЕООП та СУОПР.

Застосування нормативно-правових актів у процесів організації СУОП.

Показчик та реєстр НПАОП.

Ризик як об'єкт міждисциплінарних досліджень.

Класифікація соціальних ризиків.

Соціальний ризик у сфері охорони праці.

Проблематика управління ризиками у сфері охорони праці.

Соціальні ризики і соціальна безпека праці.

Поняття менеджменту і організація СУОП.

Сутність та структура менеджменту в сфері охорони праці.

Інституціональні та неінституціональні чинники менеджменту у сфері охорони праці.

Проблематика мобінгу та трудоголізму.

Проблематика управління стресовими ситуаціями у сфері праці.

Інтегровані системи управління (зарубіжний досвід).

Підсистеми управління якістю (ISO 9001) та екологічного управління (ISO 14001). Система управління гігієною та безпекою праці (ДСТУ OHSAS 18001:2010).

Зарубіжні методи та методики оцінювання ризику.

Досвід організації СУОП в окремих зарубіжних країнах.

Керівництво з СУОП (МОП:СУОП 2001): загальна характеристика.

Керівництво з СУОП (МОП:СУОП 2001): сутність та структура.

Регулювання питань безпеки і гігієни праці в документах МОП.

Регулювання повноважень інспекцій праці в конвенціях МОП.

Рекомендації МОП щодо організації СОП.

Багаторівневий підхід до організації СУОП.

Державний рівень управління охороною праці.

Типове положення про СУОП: загальна характеристика.

Типове положення про СУОП: сутність та структура.

Галузевий та регіональний рівень управління охороною праці.

Сутність профілактики у сфері охорони праці.

Основні підходи до формування та реалізації профілактичних заходів у сфері охорони праці.

Використання передового досвіду налагодження профілактичних заходів у сфері охорони праці.

Перелік та структура профілактичних заходів.

Проблематика алгоритму розроблення профілактичних заходів.

Причини настання нещасних випадків на виробництві.

Нормативно-правові засади попередження виробничого травматизму.

Поняття шкідливих виробничих факторів.

Проблема групування видів та проявів виробничого травматизму та професійних захворювань.

Компетенція профспілок та Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України

Сутність економічних методів управління охороною праці.

Нормативно-правове регулювання витрат на охорону праці.

Співвідношення заходів з безпеки та продуктивності праці.

Поєднання матеріальних і нематеріальних стимулів до безпеки праці на робочому місці. Вартість психології безпеки на роботі.

Нормативно-правові засади проведення контролю та аудиту на виробництві.

Зарубіжний досвід проведення контролю та аудиту у сфері охорони праці.

Структурування (класифікація) контролю у сфері охорони праці.

Сутність і співвідношення контролю і аудиту у сфері охорони праці.

Сутність аудиту в СУОП.

Диф. залік.

Поняття та зміст локального нормативно-правового регулювання у сфері охорони праці.

Види локальних нормативно-правових актів з охорони праці.

Інструкції з охорони праці: загальна характеристика.

Інструкції з охорони праці: сутність та структура.

Нормативно-правові засади укладення колективного договору.

Розділ «охорона праці» в колективному договорі.

Обов'язки посадових осіб у сфері управління охороною праці.

Участь роботодавця у заходах з охорони праці.

Права та обов'язки інженера з охорони праці.

Взаємодія посадових осіб у сфері охорони праці.

Організація СОП на підприємстві.

Відповідальність посадових осіб за порушенням вимог з охорони праці.

Документація в СУОП.

Класифікація документів з охорони праці.

Підходи до класифікації (систематизації) документів з охорони праці.

Методика з формування документації СУОП та її заповнення.

Проблематика використання інформаційного ресурсу у сфері охорони праці на рівні окремого об'єкта.

Дотримання безпеки під час експлуатації виробничого та технічного устаткування.

Поняття безпеки: працезохоронний аспект.

Безпека при експлуатації посудин, що працюють під тиском.

Безпека при експлуатації котельних і компресорних установок.

Безпека при експлуатації трубопроводів.

Поняття пожежовибухонебезпеки.

Комплексний характер побудови та функціонування СУОП на підприємстві.

Систематизація організаційно-правових та технічних характеристики СУОП.

Структурування СУОП.

Аналіз функціонування СУОП на конкретному об'єкті.

Побудова структурно-логічної схеми «Організація СУОП на об'єкті»

Побудова структурно-логічної схеми «Функціонування СУОП» на об'єкті»

13.2. Плани практичних занять (не передбачено навчальним планом)

13.3. Завдання для самостійної роботи слухачів

Завдання для самостійної роботи слухачів наведено в окремому методичному матеріалі «Методичні рекомендації для самостійної роботи з навчальної дисципліни «Система управління охороною праці в галузі».

13.4. Методичні вказівки і тематика контрольних робіт

Матеріали до контрольних робіт наведено в окремих методичних вказівках щодо виконання контрольних робіт з вказаної навчальної дисципліни.

13.5. Пакет комплексних контрольних робіт (ККР) для перевірки знань

Пакет ККР для перевірки знань з вказаної навчальної дисципліни наведений в окремому методичному матеріалі відповідно до порядку і правил щодо розробки ККР.

14. Рекомендована література

1. **Батлук В.А.** Охорона праці : навч. посіб. / В.А. Батлук, М.П. Кулик, Р.А. Яцюк. – Львів : Нац. ун-т «Львів. політехніка», 2011. – 386 с.
2. **Березуцький В.В.** Науково-практичний коментар до закону України «Про охорону праці» / В.В. Березуцький. – Х. : Форт, 2011. – 124 с.
3. **Гандзюк М.П.** Основи охорони праці : підручник; 3-є вид. / М.П. Гандзюк, Є.П. Желібо, М.О. Халімовський ; за ред. М.П. Гандзюка. – К. : Каравела, 2005. – 392 с.
4. **Геврик Є.О.** Охорона праці: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Є.О. Геврик. – К. : «Ніка-Центр», 2003. – 280 с.
5. **Гогіташвілі Г.Г.** Основи охорони праці : навч. посіб. ; 4-е вид., випр. і доп. / Г. Г. Гогіташвілі, В. М. Лапін. – К. : Знання, 2008. – 302 с.
6. **Голінько В.І.** Основи охорони праці: підручник / В.І. Голінько; М-во освіти і науки України; Нац. гірн. ун-т. – 2-ге вид. – Д.: НГУ, 2014. – 271 с.
7. **Жидецький В.Ц.** Основи охорони праці : підручник / В.Ц. Жидецький. – Львів : Афіша, 2005. – 320 с.
8. **Зеркалов Д.В.** Безпека життєдіяльності. Навч. посіб. – К. : Основа, 2016. 267 с.
9. **Мягченко О.П.** Безпека життєдіяльності людини та суспільства: Навчальний посібник / О.П. Мягченко. – К. : Центр учбової літератури, 2010. – 384 с.
10. **Дронова О.Л.** Фактори ризику техногенних надзвичайних ситуацій в Україні : монографія / О.Л. Дронова. – К. : Ін-т географії НАН України, 2011. – 268 с.
11. **Желібо Є. П., Заверуха Н. М., Запарний В. В.** Безпека життєдіяльності: Навч. посіб. / За ред. Є. П. Желібо. 6-е вид. К.: Каравела, 2008. 344 с.
12. Использование международных механизмов для защиты трудовых и профсоюзных прав / под ред. Е.С. Герасимовой, О.С. Крыловой. – М. : АНО «Центр социально-трудовых прав»; СПб. : ЛЕМА, 2012. – 148 с.
13. **Керб Л.П.** Основи охорони праці : навч. посібник / Л.П. Керб. – К. : КНЕУ, 2004. – 215 с.
14. **Катренко Л.А.** Охорона праці : навч. посіб. / Л.А. Катренко, Ю.В. Кіт, І.П. Пістун. – Суми : Унів.книга, 2009. – 539 с.
15. Охорона праці : навч. посіб. / Н.І. Андрейчук, Ю.В. Кіт, С.В. Шибанов, О.В. Шерстньова. –Л. : Нац. ун-т «Львів. політехніка», 2012. – 273 с.
16. Охорона праці : навч. посіб. / [З.М. Яремко, С.В. Тимошук, О.І. Третяк, Р.М. Ковтун] ; за ред. проф. З.М. Яремка ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. – Л. : Вид. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2010. – 374 с.
17. Охорона праці та промислова безпека. Монографія / К.Н. Ткачук, Л.Д. Третякова, Д.В. Зеркалов, О.І. Полукаров, С.Ф. Каштанов. – К.: Основа». 2014. – 823 с.
18. Основи охорони праці: Підручник / 2-ге видання, доповнене та перероблене / К.Н. Ткачук, М.О. Халімовський, В.В. Зацарний, Д.В. Зеркалов, Р.В. Сабарно, О.І. Полукаров, В.С. Коз'яков, Л.О. Мітюк ; за ред. К.Н. Ткачука і М.О. Халімовського. – К. : Основа, 2006. – 448 с.
19. Основи охорони праці: підручник. 2-ге вид./ О. І. Запорожець, О. С. Пртоерейський, Г. М. Франчук, І. М. Боровик – К. : «Центручбовоїлітератури», 2017. – 264 с.
20. Основи охорони праці : навч. посіб. / Р.М. Івах, Я.І. Бедрій, Б.О. Білінський та ін. – К. : Кондор, 2012. – 464 с.
21. **Пістун І.П.** Охорона праці (основні поняття та терміни) : навч. посіб. / І.П. Пістун, А.П.Березовський, І.О. Трунова. – Л. : Тріада плюс, 2010. – 199 с.
22. Правові основи працеворонної політики та охорони праці : навч. посіб. / В.Д. Губенко, Б.М. Коржик, В.П. Андрійченко та ін. – Х. : ХНАМГ, 2011. – 173 с.
23. Практикум з охорони праці : навч. посіб. / О.М.Кухнюк, С.Л. Кусковець, М.В. Сурговський та ін. – Рівне : НУВГП, 2011. – 266 с.
24. **Семчук Я.М.** Охорона праці : навч. посіб. / Я.М. Семчук, І.В. Воевідко, М.П. Кулик. – Івано-Франківськ : ІФНТУНГ: Факел, 2010. – 408 с.
25. **Шудренко І.В.** Основи охорони праці: навч. посіб. – Житомир : Видавець, О.О. Євенок, 2016. – 214 с.

15. Інформаційні ресурси

1. <http://www.kmu.gov.ua/>. – Урядовий портал : Кабінет Міністрів України
2. mlsp.gov.ua. – Міністерство соціальної політики України
3. mre.kmu.gov.ua. – Міністерство енергетики та вугільної промисловості України
4. dnop.gov.ua. – Державна служба гірничого нагляду та промислової безпеки України
5. dsp.gov.ua – Державна служба України з питань праці
6. <http://opb.org.ua>. – Державна електронна бібліотека з питань безпеки виробництва, охорони і гігієни праці

Розробник:
професор кафедри ОП та ТЕБ
д.держ.упр., професор

Ю.Д.Древаль